

အဲဒီလို အပြာရောင်မျိုးပါ
THIS KIND OF BLUE

အဲဒီလို အပြာရောင်မျိုးပါ **THIS KIND OF BLUE**

ကချင်ပြည်နယ်မှ စစ်ဘေးသင့်ကလေးများ
ပန်းချီအနုပညာ ဖန်တီးမှု

CHILDREN OVERCOMING CONFLICT AND DISPLACEMENT
THROUGH THE ARTS IN KACHIN STATE, MYANMAR

THIS KIND OF BLUE

Paintings by the children displaced by the resumed arm conflict and living in the IDP camps since 2011 in Kachin State and the Myanmar-China border

© by Airavati 2018

Texts by
Kaw Seng, Merry Nu Nu and interviews from
the displaced children

Translation by
Nwet Kay Khine and Nawhkrai Tu Hkawng

Photographs by
Hkun Li, Kaw Seng, Anais Rolland
and Zhao Daming

Graphic Design and Layout by
Christine Schmutzler

CONTENT

Forewords 1

Chapter 5. FLOWERS & BULLETS 5

Chapter 6. HOLES FOR HIDING 13

Chapter 7. THE FINGERPRINTS OF SURVIVAL.....21

Chapter 8. THIS KIND OF BLUE.....29

Chapter 9. WILD GRASS37

Is it my fault?

Mortaring heavy like the rain

Fighting intensified like storms

People died, people scattered

Tears and blood shed

Streams turned into red

Songs of birds and laughters of people disappeared

Memories embittered

Fears grow inside more, heart suffer in hell more

How hard to survive in this life

How appalling this fate is

Is it my fault?

— **Merry Nu Nu**, 17 years old
Alen Bum IDP Boarding High School, Kachin state

FOREWORD

This book shows the art created by children who have been displaced from their homes and villages due to the resumed armed conflict in Kachin and northern Shan states of Myanmar since June 2011. Since then the children have been living in camps for internally displaced persons (IDPs).

The children living in these camps are experiencing momentous challenges, especially the trauma of losing their family and land. Despite these challenges, the children are trying their best to survive. However, it is not just about surviving, but about living a meaningful life of faith and dignity, with hopes and expectations for the future. In October 2014, Airavati launched an arts initiative in response to the emergent psychosocial needs of the children living in the camps. The initiative aims to encourage the younger generation to express their concerns and feelings about their experiences of displacement through a variety of art forms. Today, approximately 3,500 children and youth from the 19 IDP camp schools on the Myanmar-China border are participating in this project. Their creative works are now being exhibited both in the IDP camps where the children live, as well as in other cities around the country targeting the wider public of the country.

Based on Airavati’s arts initiative in the IDP camps, this book is composed of five chapters. Each chapter presents a topic which relates to the lives and experiences of the children. Airavati is Sanskrit and means Elephant River. The great Ayeyawady River, which flows for more than 2000 km from north to south through Myanmar, probably derived its name from this ancient Sanskrit word. The organization Airavati was established in Myanmar with the aim to ensure that the Ayeyawady continues to flow freely in the future. Their work therefore supports the rich cultures which define the identities of the many ethnic national groups that make up the diverse mosaic of the Union of Myanmar. Songzha Art is a network of volunteer artists who have organised art activities and worked with ethnic minority children and young people whose lives have been affected by the ongoing drug misuse and spread HIV/AIDS since 2007 in villages on the Myanmar-China border.

Airavati believes that these young children are the hope of a better future. The way they see and experience the world now will inevitably have an impact on their own life course and the future of their communities, people and country. This book may only be a historic snap-shot of their lives under the current difficult conditions. Furthermore, it is a record of the harsh experiences suffered by these children. As such, it is a piece of living history which should be preserved for posterity for future understanding.

So far over 17,000 paintings created by these displaced children have been collected. This book is a part of these paintings. When they paint, the children actively engage in envisioning and fashioning the future they desire. Through their paintings, the children gain recognition as equal individuals who are able to express their strength and creativity. By showing our appreciation and encouragement, the children may begin to believe that things can in fact change simply because of how wonderful they are.

Airavati would like to take this opportunity to acknowledge the courageous participation of the young artists, and the generous contribution of local and international friends and donors including Misereor, EBO, IRRRC, Metta, Songzha Art, Open Society Institute, Oxfam and Lahpai Nang Seng Mai, who have supported the project since its inception in 2014. The paintings in this book have been shown for the first time in an exhibition at the Goethe Institut Yangon in December 2018.

Kaw Seng
December 2018

သမီးမှာ အပြစ်ရှိလား

ကျည်ဆံတွေက မိုးလိုရွာ

စစ်ခင်းကြီးက မုန်တိုင်းလို

ဆုံးဖြတ်ချက်က ဆင်နာမောင်းလိုကွေ့

ရှောင်သူတွေက အသက်မလို လူအိုသကဲ့သို့

သေသူတွေကသေ..ရှင်သူတွေကရှင်

ကျတဲ့မိုးက မျက်ရည်မိုး

စီးတဲ့မြစ်က သွေးရေမြစ်

ငှက်ရဲ့တေးသံ လူ၏ရယ်သံ

အဘယ်သို့ပျောက်

တွေးရင်းတွေးရင်း ကြောက်စိတ်ရ

ငရဲကြီးကျသလို ခံစားရ

ကျဉ်းကျဉ်းကြပ်ကြပ် ဒီဘဝ

မုန်းဖို့ကောင်းတဲ့ ကံကြမ္မာဆိုးကြီးရယ်

သမီးဘဝမှ လာခဲ့တာ

သမီးမှာ အပြစ်ရှိလို့လာသလား ...

အဖွင့်စကား

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ကချင်ပြည်နယ် နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ဒေသများတွင် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားသောကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများ မိမိရပ်ရွာ နှင့် အိုးအိမ်များကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးလာရသည်။ ဤစာအုပ်သည် နေရပ်စွန့်ခွာသူ ကလေးငယ်များ ရေးဆွဲထားသည့် ပန်းချီကားချပ်များကို ဖော်ပြထားသောစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကလေးများသည် စစ်ရှောင်စခန်းများတွင် နေရပ်စွန့်ခွာသူများအဖြစ် ယခုအချိန်ထိ နေထိုင်နေဆဲဖြစ်သည်။

စစ်ရှောင်စခန်းများတွင်နေထိုင်သော ကလေးများသည် ကြီးမားသောအခက်အခဲ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများကိုကြုံတွေ့နေကြရသည်။ အဆိုးဆုံးမှာ အိုးအိမ်မဲ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် မိသားစုဝင်များ ဆုံးရှုံးခြင်း၏ စိတ်ဒဏ်ရာဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော် စိတ်ဒဏ်ရာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများအကြား အနာဂတ်မှာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ၊ ယုံကြည်မှုအပြည့် နှင့် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော ဘဝကိုရရှိရန် ကြိုးစားနေကြရသည်။

ဧရာဝတီလူမှုအသင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် စစ်ရှောင်းစခန်းများတွင် နေထိုင်သော ကလေးများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်မှုများကို တစ်တတ်ပိုင်း ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၁၄၊အောက်တိုဘာလမှစ၍ ပန်းချီအနုပညာ ပဏာမခြေလှမ်းများကို ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် စတည်ခဲ့ပါသည်။ ပန်းချီရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ စိတ်ခံစားချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ကုသပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ-တရုပ်နွယ်စပ် စစ်ရှောင်စခန်းများရှိ ကျောင်းပေါင်း(၁၉)ကျောင်းမှ ကလေးငယ်အယောက် (၃၅၀၀)တို့အား ဤပန်းချီရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ကြပြီး ၎င်းပန်းချီကားချပ်များကို စစ်ရှောင်စခန်းများနှင့် မြို့ပြများတွင် ပြသလျက်ရှိပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင်အကြောင်းအရာ(၅)ခု ပါဝင်သည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခု ခြင်းစီတွင် ကလေးများ၏ ဘဝအတွေ့အကြုံများနှင့် သက်ဆိုင်သော ခေါင်းစဉ် တစ်ခုစီပါဝင်သည်။

ဤစာအုပ်သည် ဧရာဝတီလူမှုအသင်းအဖွဲ့မှ ဦးစီးဆောင်ရွက်သော ပန်းချီရေးဆွဲခြင်း စီမံကိန်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီ (Airavati) မှာ ဆင်များစံရာမြစ်ဟူသော သက္ကတစာလုံးမှ ဆင်းသက်လာပြီး၊ ဧရာဝတီလူမှုရေး အသင်းဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့ ကီလိုမီတာ (၂၀၀၀) ကျော် ရှည်လျားစီးဆင်းနေသော ဧရာဝတီမြစ်ကြီး အနာဂတ်ကာလထာဝရ ဆက်လက်စီးဆင်းရန် လိုလားသော မြန်မာပြည်သူလူထု၏ ဆန္ဒကို အခြေပြုတည်ထောင်ခဲ့သောအဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။

ဧရာဝတီ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စုမြန်နိုင်ငံရှိ ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု တန်ဖိုးများကို မြှင့်တင်သော လုပ်ငန်းများကို တတ်အားသရွေ့လုပ်ဆောင်ရန်လည်းရည်ရွယ်ပါသည်။ Songzha Art အဖွဲ့အစည်းသည် ၂၀၀၇မှစ၍ တရုပ်-မြန်မာနွယ်စပ်ရှိ ကျေးရွာများမှ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် HIV/AIDS သားကောင်များဖြစ်ကြသော ကလေးလူငယ်များ နှင့် ပန်းချီရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဧရာဝတီလူမှုအသင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် ဤလူငယ်များသည် အနာဂတ်၏ မျိုးဆက်သစ်များနှင့် မျှော်လင့်ချက်များ ဖြစ်သည်ဟုယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးလူငယ်များသည် ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေသော မျက်မှောက်ခေတ်ကမ္ဘာကို အခြေခံပြီး တိုင်းပြည်၊ လူမျိုး၊ လူ့ဘုံအဖွဲ့အစည်းများ၏ အနာဂတ်ကမ္ဘာကို မလွဲမရှောင် ရိုက်ခတ်မှုများဖြစ်ပေါ်စေမှာဖြစ်သည်။ ယခုကြုံတွေ့နေရသော ခက်ခဲသည့်ဘဝ အခြေအနေသည် ခဏသာဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကလေးများအနာဂတ်တွင် ဤကဲ့သို့ ဘယ်တော့မှ ပြန်လည်မခံစားစေရန်နှင့် အချင်းချင်းနားလည်မှု၊ လေးစားမှုများရှိလာစေရန် ဤခါးသီးသော အတွေ့အကြုံကို မှတ်တမ်းအဖြစ်ထားရှိရန်လိုအပ်သည်။

ယနေ့အထိ စစ်ရှောင်စခန်းများမှ ကလေးများရေးဆွဲထားသော ပန်းချီကားချပ်မှာ (၁၇၀၀၀)ကျော်လာပြီဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်သည် ၎င်းပန်းချီကားချပ်များ၏ အချို့သာဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်များတွင် ကလေးများ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှု၊ တီထွင်ဖန်တီမှုစွမ်းအား၊ လိုလားသောအနာဂတ်ပုံစံ၊ အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်းများကို တွေ့ရမှာဖြစ်သည်။ မိမိစွမ်းဆောင်မှုများသည် အပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပြီး ကလေးများယုံကြည်မှုအပြည့်ရှိလာစေရန်လည်းဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီစတင်တည်ထောင်ချိန်၂၀၁၄မှစ၍ယနေ့အထိ ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသော ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ မိတ်ဆွေများ နှင့် အလှူရှင်များဖြစ်ကြသည့်၊ Misereor, EBO, IRR, Metta, Songzha Art, Open Society Institute, Oxfam and Lahpai Nang Seng Mai တို့အားလုံးအား အထူးကျေးဇူးတင် ဂုဏ်ပြုကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ပါရှိသော ပန်းချီကားများသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် Goethe Institut Yangon ၌ ပထမဆုံးအကြိမ် ပြသခြင်းဖြစ်ပါသည်။

5.

FLOWERS & BULLETS

5. FLOWERS & BULLETS

"What do you remember most from the fighting?"

"The sound of bullets."

"What did the sound make you feel?"

"Scared and cold."

"What would you wish when hearing that sound?"

"I wish I could become very tiny, like the ant or the dirt,
and not to be seen."

"I wish I could become the hard rock, hard enough to stay
safe from the bullets."

Over the past three Christmases and New Years, the displaced children had to evacuate due to mortar shelling and flee the camps to new locations. Crying with fear, having to sleep outdoors in the freezing mountain nights where they were hiding for safety. Schools closed for weeks. Weddings were all postponed.

We encourage children to keep telling what happened in their lives through their paintings. The series Flowers and Bullets was created during the Christmas month of 2016 when the sound of bullets was getting closer again. The images painted in this chapter were of bullet holes. However, the cold and hard bullet holes were turned soft and colorful like little flowers by innocent wishes and auguries of children. Therefore, this chapter was eventually named Flowers and Bullets.

Top: Photo by Kaw Seng

Bottom: Photo by Hkun Li

(၅) ပန်းပွင့်များနဲ့ ကျည်ဆံများ

တိုက်ပွဲတွေအကြောင်းစဉ်းစားရင် ဘာကိုအမှတ်မိဆုံးလဲ။

ကျည်ဆံသံတွေပေါ့။

အဲဒီအသံတွေကြားရတုန်းက ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

ကြောက်တယ်။ ချမ်းတုန်နေတယ်။

အဲဒီအသံတွေကြားတုန်းမှာ ဘာကိုဆုတောင်းမိသလဲ။

တကိုယ်လုံးကို သေးသေးလေးကျုံ့ဝင်သွားရင်ကောင်းမှာပဲလို့ဆုတောင်းမိတယ်။

ပုရွက်ဆိပ်ကလေးလောက်၊ ဖုန်မှုန့်လေးလောက် သေးသေးကလေးဖြစ်သွားရင်ကောင်းမှာ၊ အဲဒါဆို ဘယ်သူမှမမြင်ရတော့ဘူးလေ။

ကျောက်ဆောင်လို မာကျောနေရင်လည်းကောင်းမှာပဲ။ ကျောက်သားတွေ လောက် မာနေရင် ကျည်ဆံသင့်တော့မှာမဟုတ်ဘူး။

ခရစ္စမတ် (နာတာလူးပွဲတော်) သုံးကြိမ်ကျခဲ့ပြီ။ နှစ်သစ်ကူးတာလည်း သုံးခါရှိပြီ။ လွန်ခဲ့တဲ့သုံးနှစ်လုံးလုံး စစ်ကြောင့်နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးရတဲ့ကလေးတွေဟာ လက်နက်ကြီးတွေပစ်နေတာကိုရှောင်တိမ်းဖို့ သူတို့နေ နေတဲ့စခန်းကနေ နေရာသစ်ကိုပြေးကြရတယ်။ ကြောက်လွန်းလို့ တအိအိ ငိုကြတယ်။ တောင်ပေါ်က သွေးခဲမတတ်အေးစိမ့်နေတဲ့ အကာအကွယ်ခံလေဟာပြင်ကိုထွက်လို့ ဘေးကင်းမယ်ထင်တဲ့နေရာမှာ နေကြရတယ်။ ကျောင်းတွေမတက်ရတာလည်း သိတင်းပတ်တွေများလှပြီ။ မင်္ဂလာဆောင်မယ့်သူတွေလည်း နောက်ဆုတ်ထားရတယ်။

နေရပ်ကစွန့်ခွာလာရတဲ့ကလေးတွေကို သူတို့ဘာတွေကြုံခဲ့ရတယ်ဆိုတာကို ပန်းချီရေးဆွဲပြီး ပြောပြဖို့ နှစ်သိမ့်အားပေးခဲ့ပါတယ်။ ပန်းများနဲ့ ကျည်ဆံများဆိုတဲ့ ပန်းချီကားများကို ကျည်ဆံသံတွေ နီးကပ်လာပြန်တဲ့ ၂၀၁၆ ခရစ္စမတ်လမှာ ရေးဆွဲခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီအခန်းမှာ ပါဝင်တဲ့ ပန်းချီကားတွေက အေးစက်တဲ့ မာကျောတဲ့ ကျည်ဆံကျရာအပေါက်တွေကိုရေးခြယ်ထားပေမယ့် ကလေးတွေရဲ့ စင်ကြယ်တဲ့ တောင်းဆို နှိမိတ်ပုံများနဲ့ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတဲ့ အသွင်ကို ဆောင်တဲ့ဆေးရောင်စုံ ခြယ်မှုန်းလို့ပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ နောက်ဆုံးတော့ ဒီအခန်းကို ပန်းပွင့်များနဲ့ ကျည်ဆံများလို့ နာမည်ပေးထားပါတယ်။

3

4

Top left (detail):
Nang Zing Tu Lawt
(11 years old)
Hpun Lum Yang IDP
Camp Primary School

center left (detail):
Lamai Seng Ja Mai
(19 years old)
Alen Bum IDP Boarding
High School

Photos:
The art class in Hpun
Lum Yang IDP Camp
Primary School
by Kaw Seng

Bawk Seng (12 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Lamai Seng Ja Mai (19 years old), Alen Bum IDP Boarding High School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Naw Ring Awng (13 years old), Je Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Top left: Nang Zing Tu Lawt (11 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Center left: Da Shi La Ring (12 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Bottom left: Doi Nawng (15 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Top right: Lahtaw Nang San (20 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Photo: The art class in Hpun Lum Yang IDP Camp
Primary School by Kaw Seng

Jang Maw Nan Ra (11 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

6.

HOLES FOR HIDING

6. HOLES FOR HIDING

Is it my fault?
 Mortaring heavy like the rain
 Fighting intensified like storms
 People died, people scattered
 Tears and blood shed
 Streams turned into red
 Songs of birds and laughters of people disappeared
 Memories embittered
 Fears grow inside more, heart suffer in hell more
 How hard to survive in this life
 How appalling this fate is
 Is it my fault?

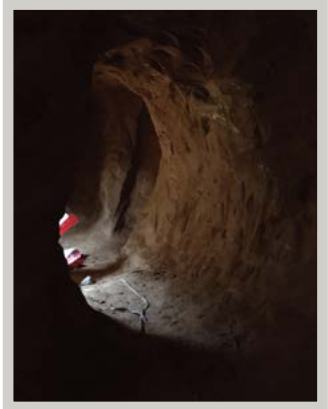
—Merry Nu Nu, 17 years old
 Alen Bum IDP Boarding High School, Laiza
 Kachin State, Myanmar
 November 29, 2017

Throughout December 2017 and into the new year of 2018, the displaced people of Mung Lai Hkyet Camp near Laiza had to dig holes to hide from the mortar shelling. The narrow, dark and cold holes are scattered among the shelters. Many children in the camps had dig holes taller than themselves alongside their families. When the paintings were completed, the children were asked whether they felt safe or scared when seeing themselves in the holes in the paintings. They all answered they felt scared.

Top: Photo by Zhao Daming

Bottom left: Photo by Hkun Li

Bottom right: Photo by Kaw Seng

(၆) တို့များပုန်းအောင်းရတဲ့ ကျင်းတွေအကြောင်း

သမီးမှာ အပြစ်ရှိလား

ကျည်ဆံတွေက မိုးလိုရွာ စစ်ခင်းကြီးက မုန်တိုင်းလို

ဆုံးဖြတ်ချက်က ဆင်နာမောင်းလိုကွေ့

ရှောင်သူတွေက အသက်မလို လူအိုသကဲ့သို့

သေသူတွေကသေ..ရှင်သူတွေကရှင်

ကျတဲ့မိုးက မျက်ရည်မိုး စီးတဲ့မြစ်က သွေးရေမြစ်

ငှက်ရဲ့တေးသံ လူ၏ရယ်သံ အဘယ်သို့ပျောက်

တွေးရင်းတွေးရင်း ကြောက်စိတ်ရ

ငရဲကြီးကျသလို ခံစားရ ကျဉ်းကျဉ်းကြပ်ကြပ် ဒီဘဝ

မုန်းဖို့ကောင်းတဲ့ ကံကြမ္မာဆိုးကြီးရယ်

သမီးဘဝမှ လာခဲ့တာ

သမီးမှာ အပြစ်ရှိလို့လာသလား ...

မေရီနှုံးနှုံး-၁၇ နှစ်

အလန် ဘွန်း ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအထက်တန်းကျောင်း

၂၀၁၇ ဒီဇင်ဘာလ တစ်လလုံးနဲ့ ၂၀၁၈ နှစ်သစ်ကူးကာလတွေမှာ လိုင်ဇာအနားက မုန်လိုင်ခပ် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းက ဒုက္ခသည်တွေဟာ လက်နက်ကြီးနဲ့ တရကြမ်းပစ်တာကို ရှောင်ဖို့ ကျင်းတွေတူးကြရတယ်။ အေးစက်စက် ခပ်မှောင်မှောင် ကျဉ်းမြောင်းလွန်းတဲ့ မြေကျင်းတွေကို စခန်းတစ်ခုလုံး ပွအောင် နေရာအနှံ့ တူးကြရတယ်။ ကလေးတွေဟာ မိသားစုနဲ့ အတူ သူတို့အရပ်ထက်မြင့်တဲ့ ပုန်းခိုဖို့ ကျင်းတွေ တူးကြရတယ်။ အဲဒီအကြောင်းတွေကိုရေးဆွဲပြီးသွားတဲ့အခါ ပန်းချီကား ထဲက ပုန်းခိုကျင်းကိုကြည့်တဲ့အခါ လုံခြုံတာကိုခံစားရသလား၊ ကြောက်ရွံ့တာကို ခံစားရသလားလို့ ကလေးတွေကိုမေးတော့ အားလုံးက ဖြေကြတယ်။ ကြောက်တဲ့စိတ်ကရှိနေတုန်းပဲတဲ့။

Top left: Labang La Mai (13 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Top right: Maran Seng Du (15 years old),
Je Yang IDP Camp Primary School

Center left: Nhkum Kai Ling (13 years old),
Je Yang IDP Camp Primary School

Bottom left: Mangshang Sau Chang, (11 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Photos by Kaw Seng

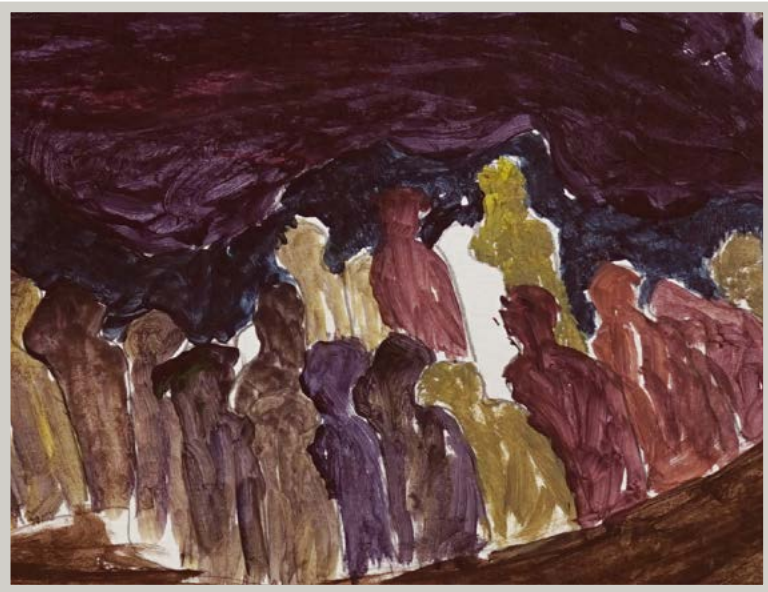
Shadau San Awng (11 years old), Je Yang IDP Camp Primary School

Hkawn Mai (14 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Ndaung Seng Nan (16 years old), Je Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Top left:
Bala Tu Shan (14 years old)

Top right:
U-Yang Ja Dim Awng (14 years old)

Bottom left:
Kareng Seng Lum (14 years old)

Bottom right:
Lahpai Ja Htoi Awng (11 years old)

Je Yang IDP Camp Primary School

Manam La Rawt (12 years old) Je Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

7. THE FINGERPRINTS OF SURVIVAL

I wish I could have taken with me:
 The white shirt I wear to go to school
 The hen that was protecting her children
 The school bag
 The rice I helped harvest
 The pig
 The toys
 The books
 The hen that was laying eggs
 The shoes
 The umbrella
 The books
 The chicks
 The old truck of my father
 The books
 The school uniform
 The books
 The books
 The slingshot I made and couldn't take because it was during night when we fled
 The home

— *I Wish I Could Have Taken with Me*
 By nineteen displaced children from Sha-it Yang IDP Camp
 Kachin State, Myanmar

To survive on the distributed aid supplies, the displaced persons have to put down their thumb prints as signatures. Young kids and old people who don't really understand the meaning of the thumb prints often sign using their forefinger print instead. The children and their family have been putting down fingerprints for the past seven years. Children who were born in the camps have survived through fingerprints their entire lives. When creating this series, children came up with a name which captures their own understanding of the special finger—the finger that provides food, drinks, blankets and clothes.

Top: Sha-it Yang
 IDP Camp,
 Photo by Hkun Li

Bottom:
 Hpore IDP Camp
 Photos by Kaw Seng

(၇) ရှင်သန်ခြင်း၏ လက်ဗွေများ

ကျွန်တော်နှင့်အတူ ကျွန်တော်သယ်ယူလာချင်ခဲ့သောအရာများ ရှိခဲ့သည်။
ကျောင်းသွားလျှင် ဝတ်ဆင်သောကျွန်တော့် ရုပ်အင်္ကျီဖြူကလေးကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
သူသားပေါက်ကလေးများကို စောင့်ရှောက်နေသော ကြက်မကြီးကိုယူလာချင်ခဲ့သည်။
ကျောင်းလွယ်အိတ်ကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ကျွန်တော်ကူ၍ စိုက်ပျိုးထားသော ရိပ်ခါနီးစပါးများကိုယူလာချင်ခဲ့သည်။
ဝက်ကလေးကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
အရုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
စာအုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ဥ ဥနေသော ကြက်မကြီးကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ဖိနပ်ကလေးကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ထီးကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
စာအုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ကြက်သားအမိကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
အဖေ ကုန်တင်ကားကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
စာအုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ကျောင်းဝတ်စုံကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
စာအုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
စာအုပ်များကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
ညမှောင်မှောင်တွင်ထွက်ပြေးခဲ့ရသောကြောင့် မယူလာနိုင်ခဲ့သော
ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လုပ်ထားသည့် လောက်လေးခွကို ယူလာချင်ခဲ့သည်။
အိမ်ကို ယူလာချင်ခဲ့မိပါသည်။

ကျွန်တော်နှင့်အတူ ကျွန်တော်သယ်ယူလာချင်ခဲ့သောအရာများ ရှိခဲ့သည်။
Sha-it Yang စစ်ရှောင်စခန်းမှ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်ကလေး ၁၉ ဦး၏ အမှတ်သညာများ
ကချင်ပြည်နယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ

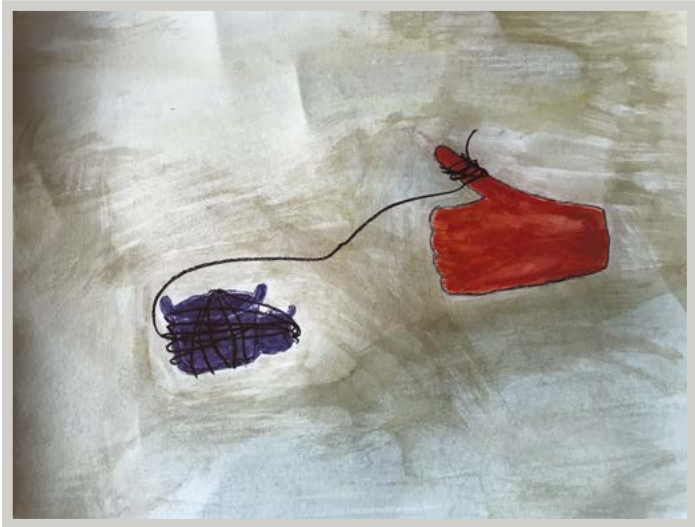

Top left: Hpare IDP Camp
Bottom left: Alen Bum IDP Boarding High School
Top right: Je Yang IDP Camp Primary School
Photos by Kaw Seng

စခန်းမှာဝေတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို မှီခိုနေရသူတွေဟာ စခန်းမှာနေထိုင်ကြောင်း
အထောက်အထားအဖြစ် လက်ဗွေနှိပ်ရပါတယ်။ လက်ဗွေနှိပ်ခြင်းရဲ့သဘောက
တနည်းအားဖြင့် လက်မှတ်ထိုးသလိုပါပဲ။ ကလေးတွေနဲ့ အဘိုးအဘွားတွေဟာ
လက်ဗွေနှိပ်လို့ပြောရင် နားမလည်တာကြောင့် လက်မနဲ့ နှိပ်ရမယ့်အစား လက်ညှိုးနဲ့
နှိပ်တတ်ကြပါတယ်။အခုဆိုရင် ကလေးတွေနဲ့ သူတို့မိသားစုတွေဟာ
လက်ဗွေနှိပ်လာခဲ့ကြရတာ ခုနှစ်နှစ်ရှိခဲ့ပါပြီ။ စခန်းမှာပဲမွေးလာတဲ့ ကလေးတွေကတော့
မွေးကတည်းကလက်ဗွေနှိပ်ခဲ့ရသူတွေပါ။ ဒီပန်းချီကားတွေကို ဖန်တီးတုန်းက
ကလေးတွေက သူတို့နားလည်တဲ့ သီးသန့် အဓိပ္ပါယ်နဲ့ အထူးစပါယ်ရှယ်လက်လို့
နာမည်ပေးပါတယ်။ ဒီလက်ကပဲ စားစရာ၊ သောက်စရာ၊ ခြုံစရာစောင်နဲ့
အဝတ်အထည်တွေကို ယူပေးနေတာမဟုတ်လား။

Gun Ja (10 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Top: Marip Seng Mai (18 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Bottom: Nhkum Bawk Nu Pan (16 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Top: Ma Ji Htoi Shawng (9 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Bottom: Labang Awng Ja (13 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School

Labya Tu Hkawng (12 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Galau Ting Chang (17 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Maji Nu Ra (15 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

8.

THIS KIND OF BLUE

8. THIS KIND OF BLUE

When I was younger, my wish was to have a little boat
folded with light blue paper, fully loading my hope,
sent to the faraway places by the pure rivulet.
But I never saw the little boat return.
When I grew older, my wish was to have a blue kite.
Again I placed my hope on this blue kite.
In a sunny morning, I ran in the field and let the blue kite
fly into sky.
But it never returned.
Later on the Pa Jau flowers blossomed, scattered around
shelters,
covering mountains with its infinite blue until the edge of
the sky.
I smiled with my mother,
mother framed in the picture that turned yellow,
smiling with her clear eyes at the blue waves.
The sun lights the blue and the way back home.

*Sha-it Yang IDP Camp.
Photo by Kaw Seng*

It's the eighth year that the displaced children and their parents are living in the shelters with the blue roofs in the IDP camps. The blue both symbolizes protection for the displaced people, but also marks them – as people from the shelters, without stability and security and at risk of being re-displaced at any time.

If the blue of the roof seems new, it means the people underneath have been recently displaced. If the blue seems faded, it shows they have been displaced for a long time. Blue, the color of the sky and usually one of children's favorite colors, thus fills these IDP children with mixed emotions.

Bottom left: The displaced children of the orphan care center in Je Yang IDP Camp, Photo by Anaïs Rolland.

*Bottom right: Hpare IDP Camp
Photo by Kaw Seng*

Bala Naw Awng, Je Yang IDP Camp, (detail)

(၈) အဲဒီလို အပြာရောင်မျိုးပါ

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်တုန်းက လှေကလေးတစ်စင်းပိုင်ချင်ခဲ့ဖူးသား။

အပြာရောင်စက္ကူနဲ့ခေါက်ထားတဲ့ လှေကလေး၊ ကျွန်တော့်မျှော်လင့်ချက်တွေ တင်ဆောင်ထားတဲ့ လှေကလေး

စမ်းရေကြည်တလျှောက်မျှောလို့ အလေးကို ရောက်မယ့် လှေကလေး

ဒါပေမယ့် အသွားသာရှိပြီး ကျွန်တော့်ဆီပြန်လာတယ်ရယ်လို့ မတွေ့ရတဲ့ လှေကလေး။

ကျွန်တော်ကြီးလာတော့ အပြာရောင် စွန်ကလေးတစ်ကောင်လိုချင်ခဲ့ဖူးသား။

ကျွန်တော့်မျှော်လင့်ချက်တွေ ထမ်းပိုးထားတဲ့ စွန်ကလေး

နေဖြည့်ဖြာတဲ့ မနက်မှာ ကွင်းထဲပြေးလို့ မိုးပေါ်ကိုလွှတ်လိုက်ချင်တဲ့စွန်ကလေး

ဒါပေမယ့် ပြန်မလာတော့တဲ့ စွန်ကလေး။

Pa Jau ပန်းတွေပွင့်တဲ့ရာသီမှာ နေစရာအဆောင်တွေကြား ပျံ့ကျဲလို့။

မိုးယံကိုထိတော့မယ် တောင်တန်းတွေဟာ တမျှော်တခေါ် အပြာရောင်သန်းလို့

အမေနဲ့ အတူတူ ပြုံးတယ်။ ဘောင်သွင်းထားတဲ့ ဝါကျင့်ကျင့် ဓါတ်ပုံထဲကအမေနဲ့ အတူတူပြုံးဖြစ်ကြတယ်။ အမေရဲ့ ကြည်လင်တဲ့မျက်လုံးတွေဟာ အပြာရောင်လှိုင်းတွေဖြတ်တော့ ပြုံးလို့။

နေမင်းဟာ အပြာရောင်ကို ခင်းပြချိန်မှာ အိမ်အပြန်လမ်းကလည်း လင်းလို့။

အပြာရောင်ခေါင်မိုးတွေရှိတဲ့ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွေမှာ ကလေးတွေဟာ သူတို့မိဘတွေနဲ့ အတူ နေထိုင်ခဲ့ရတာ ရှစ်နှစ်ကြာခဲ့ပြီ။ အပြာရောင်ဆိုတာက စစ်ဘေးရှောင်ရတဲ့သူတွေကို စောင့်ရှောက်တဲ့ အကာအကွယ်အမှတ်အသားပဲ။ တည်ငြိမ်မှု၊ လုံခြုံမှုမရနိုင်သူတွေအတွက် အကာအကွယ်အမှတ်အသား၊ ဘယ်အချိန် နောက်တစ်နေရာကို ထပ်ပြီး စစ်ရှောင်ရမယ်မှန်းမသိသူတွေကို ခိုနားရာပေးတဲ့ အမှတ်အသား။ ခေါင်မိုးအပြာရောင်က ဖျော့လာပြီဆိုရင် လူတွေလည်း ဒီမှာနေတာ ကြာလာတဲ့သဘောပဲ။ အပြာရောင် ကလေးတွေကြိုက်တဲ့ အပြာရောင်ကတော့ သူတို့စိတ်ကို လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်စေတဲ့ ကောင်းကင်က အပြာရောင်ပဲ။

Photos:
At the orphan care center
of Je Yang IDP Camp,
by Anais Rolland

Center left:
Marip Hkawn Shawng,
Je Yang IDP Camp

Maru Doi Awng, Je Yang IDP Camp, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Center left:
Kareng Seng Mai, (18 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Bottom left:
Nhkum Lu Tawng, (18 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Top right
La Shi Gam Shawng (15 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Myitung Sut Ring Awng (12 years old), Je Yang IDP Camp, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Chyan Awng, Je Yang IDP Camp, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

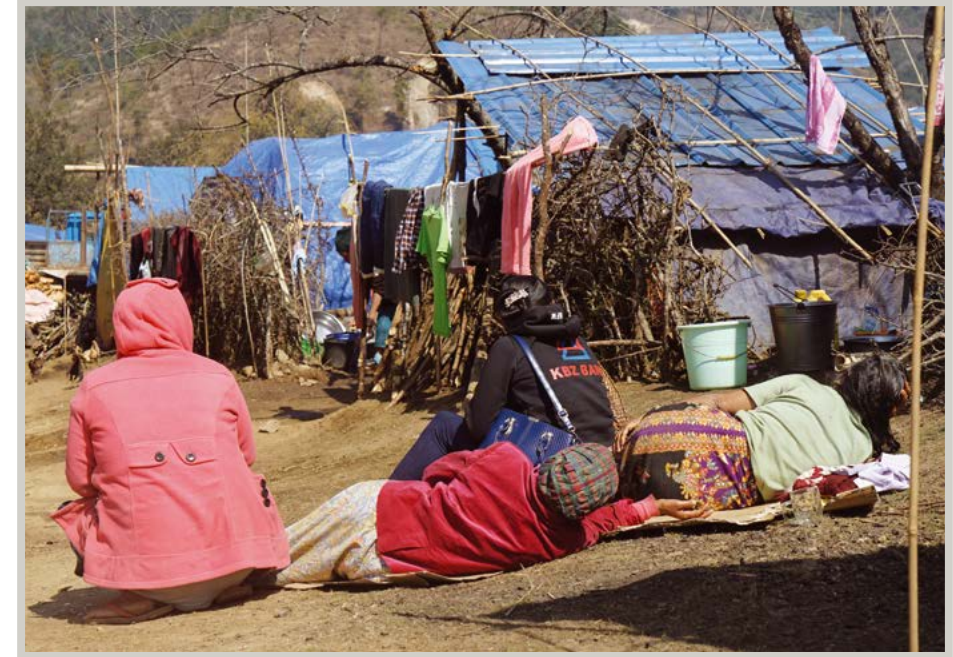

Bala Naw Awng, Je Yang IDP Camp, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

9. WILD GRASS

It is truly strange to no longer inhabit the earth,
to no longer practice customs barely acquired,
not to give a meaning of human futurity
to roses, and other expressly promising things:
no longer to be what one was in endlessly anxious hands,
and to set aside even one's own
proper name like a broken plaything.
Strange, not to go on wishing one's wishes. Strange
to see all that was once in place, floating
so loosely in space. And it's hard being dead,
and full of retrieval, before one gradually feels
a little eternity. Though the living
all make the error of drawing too sharp a distinction.
Angels (they say) would often not know whether
they moved among living or dead. The eternal current
sweeps all the ages, within it, through both the spheres,
forever, and resounds above them in both.

—*The Duino Elegies*,
Rainer Maria Rilke

Sha-it Yang IDP Camp, Photo by Airavati

Sha-it Yang IDP Camp
Photo by Hkun Li

This series was created in the spring of 2017 when the children and their family were re-displaced from the Zai Awng Camp, where they lived for years, to the higher mountain area. It was the fifth time they were forced to relocate in the past six years. With all belongings left behind in the old camp, life had to start over again with only the most basic necessities provided as aid supplies. Before the shelters were built, people lived in tents of blue tarpaulin. With spring flowers blossoming, grass broke through the ground into the tents of the displaced. Children slept beside the growing grass. The status of being deserters in the wilderness re-embittered the memories of children. Meanwhile, the establishment of the camp for the displaced people hindered the growth of the grass. The meaning behind this chapter is twofold. Firstly, it serves to record the children's memories of the grass. Secondly, it provided a space for them to explore and experience the strong vitality of the grass. To believe that one day the displaced would be able to return to their homes and when that day came, the grass would grow wildly with freedom.

(၉) မြက်ရိုင်းတော

၂၀၁၇ နွေဦးလောက်တုန်းက ဒီပန်းချီကားအတွဲတွေကို ဖန်တီးဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကလေးတွေနဲ့ အတူမိသားစုတွေဟာ သူတို့လေးနှစ်လောက်နေလာတဲ့ ဇိုင်းအောင် စစ်ရှောင်စခန်းကနေ ဘေးလွတ်အောင် ပိုမြင့်တဲ့ တောင်ပေါ်ဘက်ကို ထွက်ပြေးကြရတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ သူတို့အတွက်တော့ လွန်ခဲ့တဲ့ ခြောက်နှစ်အတွင်းမှာ စခန်းကိုထားပစ်ပြီးပြေးကြရတာ ငါးကြိမ်မြောက်ခဲ့ပြီ။ ရှိစုမဲ့စု ပစ္စည်းမှန်သမျှကို စခန်းဟောင်းမှာထားခဲ့ရတော့လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီတွေရောက်လာတဲ့အခါမှာ ဘဝကို စလုံးရေစကြရပြန်တယ်။ စခန်းရယ်လို့ဖြစ်မလာခင်ကတော့ တာပေါ်လင်တွေနဲ့ ယာယီတဲဆောက်ပြီးနေကြရတယ်။

နွေဦးမှာပန်းတွေပွင့်လာတော့ စခန်းတစ်ခုလုံးက မြေအပြင်မှာ မြက်ရိုင်းတွေ ထိုးထိုးထောင်ထောင်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ ထိုးထိုးထောင်ထောင်ကြီးထွားလာတဲ့ မြက်ပင်တွေနဲ့ဘေးနားမှာ ကလေးတွေအိပ်ကြရတယ်။ တောအလယ်မှာ နေရာအတည်မကျ ပြေးလွှားနေရတယ်ဆိုတဲ့အဖြစ်ကို ကလေးတွေဟာ ခါးသီးနာကျင်စွာ စိတ်ထဲစွဲလို့ မှတ်မိနေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ စခန်းနေရာထဲရွှေ့ပြောင်းခိုလှုံလာတဲ့လူတွေကြောင့် မြက်ရိုင်းတွေကမကြီးလာတော့ပဲ မြေမှာဝပ်ကုန်တယ်။ ဒီအခန်းမှာတော့ ကလေးတွေနဲ့အတူ ပြချင်တဲ့ရှုထောင့်နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ကလေးတွေဟာ မြက်တောတွေကို ဘယ်လိုမှတ်မိနေသလဲဆိုတာပါ။ နောက်တစ်ခုကတော့ မြက်ပင်တွေရဲ့ သန်စွမ်းပုံကိုခံစားနိုင်ဖို့ပါ။ တစ်နေ့ကျရင် စစ်ဘေးရှောင်ရသူတွေဟာ အိမ်ကို မုချပြန်နိုင်လိမ့်မယ်။ အဲဒီနေ့ကိုရောက်ရင် မြက်ပင်တွေကလည်း တောထအောင်ပြန်ပေါက်လာကြဦးမှာပဲ။

Top:
Drawing class at
Hpun Lum Yang IDP
Camp Primary School

Bottom:
Jangma Hkawn San,
15 years old,
Hpun Lum Yang IDP
Camp Primary School

Photos by Kaw Seng

Maji Nu Ra (15 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic and Charcoal on paper, 55 x 39.5 cm

Top left:
Merry (15 years old)

Bottom left:
Zahkung Ruby Kai
(16 years old)

Top right:
Pawm Ja Lawt Lu
(14 years old)

Bottom right:
Galau Ting Chang
(17 years old)

Hpun Lum Yang IDP
Camp Primary School.

Maji Tang Ba (18 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic and Charcoal on paper, 55 x 39.5 cm

Top left:
Nhkum Myu San Jat Ja (14 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp
Primary School

Top right:
Marip Doi Awng (17 years old),
Alen Bum IDP Boarding High School

Bottom right:
Ja Mun Mai (14 years old),
Hpun Lum Yang IDP Camp P
rimary School

Marip Myu Lat Awng (15 years old), Hpun Lum Yang IDP Camp Primary School, Acrylic on paper, 55 x 39.5 cm

Airavati

Legal Status as a National NGO
Registration #: 1/Local/0003
Ministry of Home Affairs
25 November 2015
Tax exemption status
Ministry of Finance/16 January 2015

Contact us

National Coordination Office
Building 12+1 A, Room 803 (8th Floor)
Parami Condominium Housing,
Corner of Insein & Parami Road,
16 Quarter, Hlaing Township,
Yangon, 11051 Myanmar
E-mail: yangon@airavati.net
Mobile phone: +95 9 258 390 232
<http://www.airavati.net>

supported by

How You Can Help

- Become informed about the children’s lives and experiences.
- Learn about the children’s feelings and concerns by appreciating their artistic creations.
- Share these true life stories and spread the word about the art initiative.
- Donate your time or art materials to the art project.
- Support the project as a volunteer.
- Help to promote exhibitions in your cities or countries.

More information is available online at
<http://www.airavati.net>

The Exhibitions

- **“The Art of Survival”**
March 2018
Chiangmai University Art Center
Chiangmai, Thailand
- **“Kachin: Infancia, Arte y Guerra”**
February-June 2018
Haro, Santo Domingo
Nájera, Spain
- **“Kachin: Infancia, Arte y Guerra”**
September 2017
Logroño, Spain
- **“Auguries of Innocence”**
March 2017
University Christian Fellowship (U.C.F.)
Myitkyina, Kachin State, Myanmar
- **“Children Overcoming Conflict & Displacement through the Arts”**
May 2016
Pansodan Scene Gallery
Yangon, Myanmar
- **“The Art of Survival”**
May 2016
Goethe Institut
Yangon, Myanmar
- **“The Children of Mountains”**
February 2016
Jingpo History and Culture Museum
Mangshi City, Yunnan Province, China